שדולת הנשים בישראל
لوبي النساء في إسرائيل
The Israel Women's Network

לכבוד : יו"ר הוועדה המיוחדת לענייני רווחה ועבודה

ח"כ עאידה תומא סלימאן

זרקור על תעסוקת נשים ערביות בצל משבר הקורונה

בין השנים 1995 ל-2018 שיעור התעסוקה בקרב נשים ערביות הכפיל את עצמו, מ-20% ל-40%. אולם, במדדי איכות התעסוקה כגון שכר, אבטלה, ביטחון תעסוקתי או תנאי העבודה – הנשים הערביות ממוקמות בקצה הנמוך של הסקאלה. נשים ערביות משולבות בשיעורים גבוהים במיוחד במקצועות "צווארון ורוד" – משלחי יד שמרבית המועסקים בהם הן נשים, והשכר והמעמד החברתי הנלווים להם נמוכים במיוחד. ענפי התעסוקה העיקריים בקרב נשים ערביות הם חינוך, בריאות ורווחה המעסיקים יחד כ-63% מהעובדות הערביות בגילאי העבודה המרכזיים לעומת כ-40.5% מהעובדות היהודיות.

הרוב המוחלט של העובדות הערביות מועסק בשוק העבודה הערבי מקומי והיישובים הערביים, אשר מאופיינים בהיצע מצומצם של מקומות עבודה ובמיעוט משמעותי של שטחי תעסוקה ביחס לישובים היהודים. ענפי התעסוקה העיקריים בקרב האוכלוסייה הערבית מאופיינים בשכר נמוך ובהיעדר אפשרויות קידום והתפתחות מקצועית.

לפניכם מספר צעדי המדיניות לשיפור מצבן של נשים ערביות בשוק התעסוקה בצל משבר הקורונה:

- אכיפה מוגברת מצד משרד העבודה כדי להבטיח את זכויותיהן של נשים ערביות.
- השקת קמפיין הסברה בשפה הערבית בקרב האוכלוסייה עם כל המידע המשפטי המבוקש והנחוץ לידיעת הזכויות המגיעות להן במקום העבודה.
- הבטחת תמיכה כספית עבור עסקים קטנים ביישובים הערביים- עסקים קטנים רבים על סף התמוטטות כלכלית וללא מענקים והלוואות מצד הממשלה נשים שהוצאו לחל"ת יהפכו למפוטרות ויאבדו את מקור פרנסתן.
- הקמת מנגנון מהיר לסיום תהליכים מול המוסד לביטוח לאומי עבור עובדות שהוצאו לחל"ת.
- הקצאת מסגרות טיפוליות כדי לאפשר לנשים ערביות לצאת ולמצוא משרות מחוץ למקום מגוריהן.
- שיפור מצב התחבורה הציבורית הלקויה הפועלת ביישובים הערביים. צעד אשר יעודד תעסוקה מחוץ ליישוב המגורים של נשים ערביות.
- העסקה ישירה בשירות המדינה ושיפור המנגנונים להגנה על זכויות עובדי/ות קבלן בשאר המשק, בין היתר באמצעות שיפור הסכמים ענפיים בתחומי הסיעוד והניקיון.
- החלת תכנית לאומית לשיפור איכות התעסוקה של נשים ערביות על ידי קביעת יעדים איכותיים הנוגעים לשכר, להכשרה ולמעמד נשים ערביות בשוק התעסוקה.

אבקש להעלות את ההצעות המדיניות בדיון שיתקיים בוועדת העבודה והרווחה מחר.

מייסא גראבלי, עו"ד,
מנהלת הקו הפתוח בשפה הערבית
בשדולת הנשים בישראל